

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการศึกษา

อำเภอเทิงและอำเภอเชียงของ เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงรายที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก มีการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดต่างๆตลอดทั้งปี ได้แก่ ยางพารา ข้าวเหนียวนาปี ข้าวเหนียวนาปรัง ข้าวเจ้านาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว หอมแดงและแตงโม แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรยังคงต้องเผชิญกับความเสียหายทางด้านรายได้เหนือต้นทุนผันแปร อันเนื่องมาจากความผันผวนของราคา ปริมาณผลผลิตและต้นทุนการผลิต ทำให้การตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกพืชเพื่อเพาะปลูกต้องคำนึงถึงรายได้เหนือต้นทุนผันแปรที่จะเกิดขึ้นเป็นหลัก ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแบบจำลองที่เหมาะสมในการตัดสินใจเลือกปลูกพืชของเกษตรกรภายใต้เงื่อนไขทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจตามเงื่อนไขต่างๆ โดยมียางพาราเป็นพืชทางเลือกและเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดของเกษตรกรในแต่ละฟาร์มอย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เนื่องจากยางพาราเป็นพืชที่มีอายุยืนให้ผลผลิตมากกว่า 1 ปี ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตยางพารา ได้แบ่งเป็นทั้งหมด 9 ช่วง ช่วงละ 3 ปี ตั้งแต่ปีแรกที่ทำการปลูก เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในรูปของมูลค่าปัจจุบันสุทธิตลอดอายุโครงการ พบว่า การลงทุนปลูกยางพาราตลอดอายุโครงการ 27 ปีของเกษตรกรทั้ง 3 ฟาร์ม ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุนเนื่องจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิของเกษตรกรทั้ง 3 ฟาร์มมีค่าเป็นบวก โดยที่เกษตรกรที่ทำการผลิตยางก่อนด้วยในฟาร์มขนาดใหญ่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิมากที่สุดเท่ากับ 34,461.61 บาทรองลงมาคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ สำหรับเกษตรกรที่ทำการผลิตยางแผ่นดิบ พบว่า เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิมากที่สุดเท่ากับ 29,216.31 บาทรองลงมาคือเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ

จากนั้นจึงนำส่วนที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและรายได้เหนือต้นทุนผันแปรไปวางแผนการผลิต ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วแผนการผลิตเดิมของเกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กจะเลือกปลูกยางพาราเฉลี่ย 1.52 ไร่ ลำไยเฉลี่ย 1.03 ไร่ ข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 9.52 ไร่ ข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 0.31 ไร่ ข้าวเจ้านาปรังเฉลี่ย 3.79 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 2.78 ไร่ ถั่วเขียวเฉลี่ย 0.18 ไร่ แตงโมเฉลี่ย 0.16 ไร่และหอมแดงเฉลี่ย 0.18 ไร่ จากการผลิตดังกล่าว ทำให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 169,260.65

บาทต่อครัวเรือนต่อปี สำหรับเกษตรกรในฟาร์มขนาดกลางพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรทำการผลิต ยางพาราเฉลี่ย 6.37 ไร่ ลำไยเฉลี่ย 1.35 ไร่ ข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 19.30 ไร่ ข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 2.59 ไร่ ข้าวเจ้านาปรังเฉลี่ย 4.54 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 7.25 ไร่ ถั่วเขียวเฉลี่ย 0.20 ไร่ และแตงโมเฉลี่ย 0.86 ไร่ จากการผลิตดังกล่าว ทำให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 351,409.29 บาทต่อครัวเรือนต่อปี สุดท้าย คือ เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่ ปลูกยางพาราเฉลี่ย 3.58 ไร่ ลำไยเฉลี่ย 1.83 ไร่ ข้าวเหนียวนาปีเฉลี่ย 28 ไร่ ข้าวเหนียวนาปรังเฉลี่ย 8.38 ไร่ ข้าวเจ้านาปรังเฉลี่ย 11.70 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 5.15 ไร่ ถั่วเขียวเฉลี่ย 1.60 ไร่ และแตงโมเฉลี่ย 0.50 ไร่ จากการผลิตดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 385,889.87 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

เมื่อวิเคราะห์แผนการผลิตที่เหมาะสมพบว่า เกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มควรเลือกปลูกยางพาราเต็ม จำนวนในพื้นที่ดอน ตั้งแต่ช่วงที่ 1-9 แต่ในที่ลุ่มเกษตรกรจะเลือกผลิตพืชแต่ละชนิดแตกต่างกัน (ตารางที่ 6.7-6.10) นอกจากนั้นแล้วยังมีการวิเคราะห์แผนการผลิตที่เหมาะสมในกรณีต่างๆ อาทิ กรณี ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นและลดลง กรณีราคาผลผลิตเพิ่มขึ้นและลดลง กรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตข้าว เหนียวนาปี ข้าวเหนียวนาปรัง ข้าวเจ้านาปรัง ในราคาตลาดและกรณีที่เกษตรกรสามารถขายผลผลิต ยางพาราได้ในราคาประกันจากนโยบายของรัฐบาล พบว่า ในกรณีที่ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น รายได้ เหนือต้นทุนผันแปรของเกษตรกรก็จะยิ่งน้อยลง การกู้ยืมจะยิ่งมากขึ้น แต่เมื่อต้นทุนการผลิตลดลง มากเท่าไร เกษตรกรจะมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรมากขึ้นเท่านั้น การกู้ยืมก็จะลดลง ในทางตรงกัน ข้ามเมื่อราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น รายได้เหนือต้นทุนผันแปรของเกษตรกรในแต่ละฟาร์มจะเพิ่มมากขึ้น การกู้ยืมลดลง แต่เมื่อราคาผลผลิตลดลงรายได้สุทธิเหนือต้นทุนผันแปรของเกษตรกรในแต่ละฟาร์ม จะยิ่งลดลงและการกู้ยืมจะเพิ่มสูงขึ้น

ในกรณีที่อนุญาตให้เกษตรกรขายผลผลิตข้าวเหนียวนาปี ข้าวเหนียวนาปรังและข้าวเจ้านา ปรังในราคา 13.03 11.45 และ 7.98 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเป็นราคาตลาดที่เกษตรกรสามารถขายได้ พบว่า เกษตรกรในทุกขนาดฟาร์มมีรายได้สุทธิเหนือต้นทุนผันแปรน้อยลงจากแผนการผลิตที่ เหมาะสมกรณีที่ได้จำกัด โดยที่เกษตรกรในฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางมีรายได้เหนือต้นทุนผัน แปรลดลงเท่ากับ 152,366.15 บาทและ 283,611.86 บาท เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่จะมีรายได้ เหนือต้นทุนผันแปรลดลงเท่ากับ 503,982.84 บาท

ในกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตยางพาราในราคาประกันกิโลกรัมละ 90 บาทสำหรับยางแผ่น ดิบและกิโลกรัมละ 45 บาทสำหรับยางก้อนถ้วย พบว่า เกษตรกรในแต่ละขนาดฟาร์มมีรายได้สุทธิ เหนือต้นทุนผันแปรสูงขึ้นจากแผนการผลิตที่เหมาะสมกรณีที่ได้จำกัด ทำให้เกษตรกรในฟาร์มขนาด เล็ก และขนาดกลางมีรายได้สุทธิสูงขึ้นเท่ากับ 67,763.35 บาทและ 213,713.55 บาท เกษตรกรในฟาร์มขนาดใหญ่จะมีรายได้เหนือต้นทุนผันแปรลดลงเท่ากับ 133,233.67 บาท

7.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตยางพาราพบว่า ผลตอบแทนดังกล่าวไม่สูงมากนัก ดังนั้น เกษตรกรจึงควรแปรรูปลูกยางพาราเป็นยางแผ่นดิบหรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่สามารถเก็บไว้ได้นาน เพื่อรอเวลาที่เหมาะสมในการขายผลผลิต หรือเลือกที่จะปลูกร่วมกับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นอกจากนั้น แผนการผลิตที่เหมาะสมยังแนะนำให้เกษตรกรปลูกหอมแดงและแตงโมมากกว่าค่าเฉลี่ยที่ได้จากการสำรวจ แต่เนื่องจากบางพื้นที่ไม่มีศักยภาพในการผลิตพืชดังกล่าว เนื่องจากปัญหาความแห้งแล้ง ดังนั้น การนำแผนการผลิตที่เหมาะสมไปใช้จึงต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของสภาพพื้นที่ที่สำคัญ เพราะหากทำตามแผนการผลิตที่เหมาะสมในสภาพพื้นที่ที่เกิดปัญหาความแห้งแล้งอาจจะทำให้เกษตรกรประสบกับปัญหาผลผลิตตกต่ำและไม่ได้น้ำหนัก

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

เนื่องจากพื้นที่ของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน ผู้ศึกษาจึงคาดการณ์ว่าเกษตรกรมีน้ำเพียงพอต่อการผลิต จึงไม่น่าจะจำเป็นต้องนำเรื่องน้ำมาพิจารณาเป็นข้อจำกัด แต่จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ที่ทำการศึกษามีประสบกับภาวะแห้งแล้ง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรนำปัจจัยด้านน้ำเข้ามาพิจารณาด้วย เพื่อให้แผนการผลิตที่เหมาะสมใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved